

[Socialministeren.]

af 1933 blev adgangen til aldersrente også gjort betinget af, at ansøgeren var sygeforsikret.

Denne betingelse er stadig gældende, selv om der ved senere lovændringer er gjort adskillige undtagelser fra reglen. Hvor der i anledning af særlige begivenheder i landets historie er gennemført en eftergivelse af kommunehjælp, er der undertiden også givet ikke-sygeforsikrede personer adgang til aldersrente eller folkepension. Ved loven af 1956, der indførte folkepension, blev der givet adgang til folkepensionens mindstebeløb også for personer, der ikke var sygeforsikret, og der blev givet socialministeren adgang til at dispensere fra sygeforsikringsbetingelsen, hvor der søges indtægtsbestemt folkepension. Jeg kan også nævne, at en enke nu har ret til pension efter reglerne i enkepensionsloven uden hensyn til, om hun er sygeforsikret.

Når sygeforsikringsbetingelsen ikke blev afskaffet i forbindelse med indførelse af folkepension i 1956, står det i forbindelse med, at hensynet til den offentlige sygeforsikring kunne tale for at bevare denne betingelse. I den betænkning, sygeforsikringskommissionen nu har afgivet, og som ligger til grund for lovforslaget om den offentlige sygeforsikring, hedder det imidlertid, at kommissionen ikke anser det for påkrævet at opretholde sygeforsikringsbetingelsen af sygeforsikringsmæssige hensyn. Efter sygeforsikringsforslaget vil pligten til at være nydende eller bidragydende sygekassemedlem blive tilstrækkeligt håndhævet på anden måde, og det synes derfor ikke længere nødvendigt at gøre retten til folkepension afhængig af, at ansøgeren godtgør at være sygeforsikret.

Imidlertid synes det at være rimeligt, at den, der søger invalide- eller folkepension, godtgør at have en vis tilknytning til Danmark. Det kræves derfor, at ansøgeren skal have dansk indfødsret eller ved overenskomst være ligestillet med en dansk statsborger. Det forekommer imidlertid naturligt at kræve noget større tilknytning til Danmark end den, der følger af selve statsborgerforholdet, nemlig en vis opholdstid her i landet forud for ansøgningen. Efter de regler, der var gældende før socialreformen af 1933, krævedes der 5 års ophold her i

landet forud for ansøgningen som betingelse for adgang til aldersrente og en vis tids medlemskab af invalideforsikringen som betingelse for invaliderente. Denne bestemmelse bortfaldt i 1933, da man indførte sygeforsikringsbetingelsen. Det er derfor foreslået, at den, der søger pension, i det sidste år forud for ansøgningen skal have boet her i landet eller have været beskæftiget i udlandet i dansk tjeneste eller i dansk interesse, dog at socialministeren skal kunne dispensere fra denne bestemmelse.

Det har været følt som en mangel ved den gældende ordning, at der ikke har været mulighed for at give herboende flygtninge invalide- eller folkepension, så længe de ikke har dansk statsborgerret. Når disse flygtninge har boet her i landet i længere tid, synes det at være rigtigt, at der kan gives dem den samme ret til sociale ydelser, som tilkommer landets statsborgere, og som ved gensidighedsoverenskomster kan indrømmes andre landes statsborgere. Det er derfor foreslået, at regeringen bemyndiges til at tiltræde internationale overenskomster, der ligestiller flygtninge med landets egne statsborgere med hensyn til retten til pension.

I den gældende folkeforsikringslov er der såkaldte værdighedsbetingelser for adgangen til invalide- og folkepension. Efter loven er adgangen til pension betinget af, at ansøgeren ikke i de sidste 5 år vitterlig har ført et levned, der i det almindelige omdømme vækker forargelse. Som eksempler nævner loven erhverv ved utugt, alfonseri, rufferi, drikkældighed, mishandling og vanrøgt af familie. Endvidere er retten til invalidepension betinget af, at ansøgeren ikke har fremkaldt invaliditeten med forsæt eller ved misbrug af alkohol eller narkotiske midler.

Invalideforsikringskommissionen — bortset fra et enkelt medlem — har foreslået at afskaffe disse betingelser som vilkår for retten til invalidepension. Kommissionen har anset det for at ligge uden for sin opgave at tage stilling til spørgsmålet, om der stadig bør være værdighedsbetingelser for adgangen til folkepension.

I forslaget er værdighedsbetingelserne bortfaldet for adgangen til invalidepension. Begrundelsen for afskaffelsen af disse bestemmelser er navnlig, at man i 1951 som